

T.C.
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANASANAT DALI
ÜFLEME VE VURMA ÇALGILAR PROGRAMI

9-12 YAŞ GRUBUNDAKİ ÇOCUKLARDA
FLÜT EĞİTİMİNE BAŞLAMA YÖNTEMLERİ

(Sanatta Yeterlik Tezi)

Hazırlayan :
20016036 Ayla ULUDERE

Danışman:
Doç. Dr. Özkan MANAV

İSTANBUL – HAZİRAN, 2005

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	1
Summary.....	2
1.GİRİŞ.....	3
2. 9-12 YAŞ GRUBUNDAKİ ÇOCUKLARIN MÜZİK YETENEĞİNİN VE FLÜTE FİZİKSEL YATKINLIĞININ ÖLÇÜLMESİ.....	5
2.1 9-12 Yaş Grubundaki Çocukların Gelişimi ve Davranışı	5
2.2 Müzik Yeteneğinin Ölçülmesi	11
2.3 Flüte Fiziksel Yatkınlığın Ölçülmesi	13
3. FLÜTÜN ÇALGISAL ÖZELLİKLERİ.....	14
3.1 Flütün Ataları	17
3.2 Flüt Ailesi	18
3.2.1 Yan Flüt	18
3.2.2 Küçük Flüt (<i>Piccolo</i>)	20
3.2.3 <i>Flauto d'amore</i>	22
3.2.4 Alto Flüt	23
3.2.5 Bas Flüt	25
3.2.6 Pan Flüt	26
4. FLÜT EĞİTİMİNİN İLK EVRELERİ.....	27
4.1 İlk Ay Çalışmaları.....	27
4.1.1 Ağızlıkla Ses Çıkartma.....	28
4.1.2 Doğru Nefes Alma ve Verme.....	30
4.1.3 Gövde ve Kuyruk Birleştiğinde Parmakların İşleyişi	32
4.1.4 Nota Öğrenimi	34

4.2 İlk Alıştırmalar	35
4.2.1 Birinci Dersin Alıştırmaları	37
4.2.2 İkinci Dersin Alıştırmaları	40
4.2.3 Üçüncü Dersin Alıştırmaları	41
4.2.4 Dördüncü Dersin Alıştırmaları	42
4.2.5 Beşinci Dersin Alıştırmaları	44
4.2.6 Altıncı Dersin Alıştırmaları	46
4.2.7 Yedinci Dersin Alıştırmaları	48
4.2.8 Sekizinci Dersin Alıştırmaları	50
4.2.9 Dokuzuncu Dersin Alıştırmaları	52
4.2.10 Onuncu Dersin Alıştırmaları	55
5. GAM DAĞARCIĞININ GENİşLETEN ÇALIşMALAR.....	60
6. SONUÇ.....	71
6. KAYNAKLAR.....	73
7. ÖZGEÇMİş.....	74

1.GİRİŞ

Bu çalışmayı edindiğim bilgilere, araştırma ve deneyimlerime dayanarak hazırladım. Amacım 9-12 yaş grubunda, doğru seçilmiş çocuklarla müziği ve flütü sevdirecek eğitime başlamanın önemini göstermektir.

Flüt eğitimine başlamak için 9 yaş uygun mudur? İlköğretime başlama yaşı 7'dir. Bu yaş okulda sistemli ders alma, okuma yazma becerisi kazanma, daha uzun süre konsantrasyon sağlama gibi özelliklerin geliştiği yaştır. Prof. Dr. Haluk YAVUZER' in *Okul Çağı Çocuğu* adlı kitabında belirttiği gibi "somut işlemler" veya "ilkokul çağı" dönemi adı verilen 6-12 yaş dönemindeki çocuklarda somut düşünce gelişir.¹ Somut düşünce, çocuğun gözüyle görebildiği, duyu organlarıyla temas edebildiği eşya ve olaylar üzerindeki çok boyutlu mantıksal düşünce şeklidir. Bu evrede mantıksal düşünmenin yanı sıra sayı, zaman, mekân, boyut, hacim, uzaklık kavramları yerleşmeye başlar. Okul çağındaki bir çocuğun başlıca düşünsel özelliği "gruplama yeteneğine" sahip oluşudur. Buradan sınıflama, sıralama dizileme, değişmezlik, sayı ve mekân kavramları oluşur. Bu yaşlarda çocukların ritim ve nota değerlerini algılayışı kolaylaşır. Üflemeli çalgılar eğitiminde bilinçli nefes kullanımı çok önemlidir. Normal gelişmiş çocuklarla flüte başlamak için en verimli yaşların 9-12 arası olduğu gözlemlense de, daha küçük yaşlarda da eğitime başlamak kuşkusuz olasıdır.

Çocuklarda profesyonel anlamda flüt eğitimine başlama yaşı en geç 12 olarak sınırlandırılabilir. 12 yaş grubu ilköğretimin 6. sınıf öğrencileridir ve

¹ Haluk YAVUZER, *Okul Çağı Çocuğu*, 15.

Ülkemizde tam zamanlı konservatuar eēitimine de başlama yaşı olarak belirlenmiştir.

Flüt eēitimi ilk adımlarda yalnızca çalgıya baēlı kalmak anlamına gelmez. şarkı söylemek, notaları ērenmek, bilinçli nefes almak gibi temalar içerir. Bu konular genel müzik eēitimi olarak düşünülebilir. Asıl, nefes kullanılarak çalgıyla başlatılan eēitim, genel müzik eēitimiyle paralel olarak ilerlemelidir.

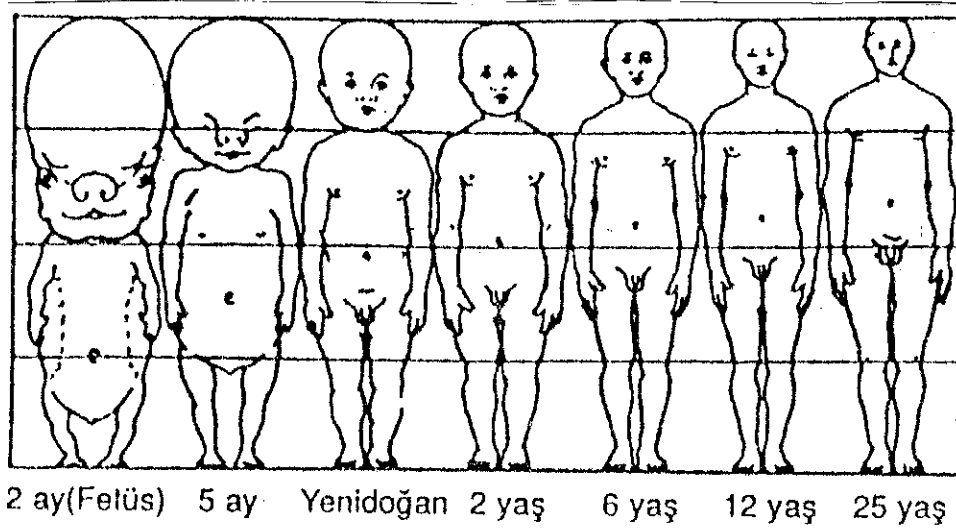
Bu açıdan çalışmamın ilk bölümünde 9-12 yaş grubundaki çocukların gelişimi ve davranışı, mziēe yatkınlıēı ve flte başlarken dikkat edilmesi gereken fiziksel özelliklerine deēindim. İkinci bölümde flütün çalgı özelliklerini ele aldım. nc bölümde flüt eēitiminin ilk evrelerini incelerken Yordan Kindalof 'un *şkola za fleyta* (Flüt Metodu) ve Zahari Vasilef'in *Praktieski kurs po fleyta* (Flüt Egzersizleri) kaynaklarından yararlandım. Son olarak da gam daēarcıēını genişleten çalışmaları inceledim. Bu çalışmada önerilen alıştırmalar ve temalar ēretmenler için öneri niteliēindedir.

9-12 YAŞ GRUBUNDAKİ ÇOCUKLARDA FLÜT EĞİTİMİNE BAŞLAMA YÖNTEMLERİ

2. 9-12 YAŞ GRUBUNDAKİ ÇOCUKLARIN MÜZİK YETENEĞİNİN VE FLÜTE FİZİKSEL YATKINLIĞININ ÖLÇÜLMESİ

2.1 9-12 Yaş Grubundaki Çocukların Gelişimi Ve Davranışı

Çocukları erişkinlerden ayıran en önemli özellik, sürekli bir büyüme, gelişme ve değişme sürecinde olmalarıdır. Büyüme vücudun tümünün ya da ayrı bölgelerinin büyüklük olarak artışıdır.² (Şekil 1)

Şekil 1

² R. E. BEHRMAN – R.M.KLIEGMAN, Nelson. Essentials of Pediatrics, 1.

Gelişme ise çocukların duygusal ve sosyal ortamlar tarafından etkilenmeleridir. Gelişme sonucunda, çocuğun fiziksel ve sosyal çevresiyle olan etkileşimleri sonucu kazandığı kişisel duygu, değer ve kavramlar sisteminin oluştuğu gözlemlenir. Gelişme evreleri “sensorimotor” (doğumdan 2 yaşına dek), “uygulama öncesi” (2 yaşından 6 - 7 yaşına dek), “somut uygulamalar” (6 – 7 yaşından 11 yaşına dek) ve “biçimsel uygulamalar” (12 yaşından başlayarak erişkinlik boyunca) olarak sınıflandırılır (Tablo 1 – Jean Piaget, Bilişsel Gelişim Evreleri, bkz. s.9). Büyüme ve gelişme işlevi tümüyle ayrı tutulamaz. Normal gelişim sürecinde her çocuğun gelişim biçimleri çok değişik olabilir. Kişiliğin gelişimi çok geniş ve karmaşık bir konu olmasına rağmen, önemli olan büyüme ve gelişme sürecinde her çocuğun kendi potansiyelini kazanması ve olgun bir erişkin olarak topluma katılmasıdır.

Büyüme ve gelişme her dönemde aynı hızla ve orantıda olmayabilir. Hızlanmış dönemler ve duraksamalar vardır. Vücut orantılarında değişkenlik fetal yaşamdan erişkin dönemine kadar, şekil 1’de görüldüğü gibi, yeni doğan bir bebeğin başının büyüklüğü vücuduna göre dörtte biriyken, büyüme sona erdikten sonra bu oran vücuda göre sekizde bire düşer. 6 yaşından sonra, kol ve bacakların büyümesi hızla artmaktadır. Şekilde 1’de, 12 yaşa kadar büyüme döneminin büyük ölçüde tamamlandığı ve vücut orantısının büyük ölçüde oturduğu görülüyor. Flüt eğitimine başlamak için de en uygun yaşların 9-10 olduğu düşünülebilir.

Sosyal gelişme tablolarında (Tablo 1 - Jean Piaget, Bilişsel Gelişim Evreleri, Tablo 2 - Sosyoduygusal Gelişim Evre Kuramları, bkz. s.10) 6-12

yaş dönemi, “somut uygulamalar” dönemi olarak belirlenmektedir.³ Çocuk ilkokula başlarken mantıklı düşünce yürütemeyebilir. Okuldaki eğitim ve öğretim etkinlikleri çocukların somut düşünceye geçişini kolaylaştırır.⁴

Somut düşünme evresinde çocuklar somut bilgileri düzenli ve mantıklı olarak işleyebilir. Gördüğü nesneler hakkında akıl yürütebilir. Sayı, zaman, mekân, boyut, hacim, uzaklık gibi kavramlar yerleşmeye başlar. Bu yaşlarda gruplama yeteneği de oluşur. Sınıflama, sıralama, dizileme, sayı ve mekân kavramları belirgindir. Somut işlemler adını alan bu dönem, mantık yürütme yoluyla soyut düşünceye geçiş dönemi olarak da kabul edilebilir. Çocuklar nesneyi ve olayı görmeden hakkında düşünebilir ve fikir üretebilirler.

10-11 yaşlarındaki çocuklar kendi düşüncelerini eleştirmeye ve mantık yoluyla soyut düşünmeye başlarlar. Böylece çocukların dünyaları daha karmaşık hale gelir. Dikkati yoğunlaştırma yetenekleri, dikkat ve bellek kapasiteleri önemli ölçüde artar. Bunlar, bu yaşlardaki çocuklarla müzik eğitimine başlarken dikkate alınacak çok önemli noktalardır. 9-12 yaşlarındaki çocuklar kendi özel deneyimleri sonucunda görüş geliştirmeye ve çevrelerinden aldıkları farklı görüş ve tepkiler doğrultusunda düşünmeye başlarlar. Benlik gelişimi (kendisi hakkında duygu ve düşünceleri) ile beraber kendi görüşlerinin tek görüş olmadığının bilincine varırlar.

Havighurst’a göre 9-12 yaş grubundaki çocukların gelişimini şu başlıklarla özetleyebiliriz :⁵

³ Bkz. (2) R. E. BEHRMAN – R.M.KLIEGMAN, Nelson. Essentials of Pediatrics, 12, 13.

⁴ Bkz. (1) YAVUZER, 60.

⁵ Bkz. (1) YAVUZER, 14.

- Oyunlarda gerekli olan motor becerilerde ustalık kazanma
- Kendisine ve gelişmekte olan vücuduna karşı olumlu tutum geliştirme
- Yaşıtlarıyla iyi ilişkiler kurmayı öğrenme
- Uygun kız-erkek rollerini öğrenme
- Okuma-yazma-sayısal alanlarda temel beceriler geliştirme
- Günlük yaşam için gerekli kavramlar geliştirme
- Değer sistemi geliştirme
- Kişisel bağısızlık kazanma
- Kurum ve kişilere karşı tutumlar geliştirme

Çalgı eğitimine en uygun başlama dönemi olan 9-12 yaş grubundaki çocuklar konuşmaktan ve sorulara cevap vermekten zevk alırlar. Fakat bu yaşta iyi bir dinleyici olmayabilirler. Dinleme yeteneğini geliştirebilmek için öğretmenin sevecen tutumu çok işe yarayabilir. Öte yandan her çocuğun kendine özgü zekâ ve kişilik özellikleriyle bağımsız bir birey olduğunu unutmamak gerekir.

Tablo 1

Jean Piaget Bilişsel Gelişim Evreleri		
Evre	Tanım	En Önemli Gelişmeler
Sensorimotor Doğumdan 2 yaşına dek	Öğrenme aktivite, araştırma ve çevrenin yönlendirme-siyle oluşur. Motor ve duygusal izlenimler daha son-raki öğrenmenin kaynağını oluşturur.	Kendisini dünyadan ayırd etmeyi öğrenir. Öz—kimlik duygusunun başlaması Şemaların oluşturulması ve bütünleştiril-mesi—meme başının emilmesinin süt oluşturmaya yada çingırağın sallanması-nın ses çıkartması gibi Nesnelerin kalıcılığının anlaşılması—Nes-neler görülmeseler bile var olurlar Basit araç kullanımı
Uygulama öncesi 2 yaşından 6-7 yaşına dek	Çocuk dil kullanımı, oyun ve başkasını taklit gibi dünya-nın sembolik yansımalarını kullanabilir. Hala uzun sü-reli, sistemik düşünemez.	Sembolik oyunla oyalanır— Bir şeyi başka bir şeyle temsil edebilir Benmerkezcilik biraz azalır—Diğerlerinin bakış açısını daha fazla dikkate alabilir Deneyimi temsil etme yolları olarak dil ve çizimi geliştirir
Somut uygulamalar 6-7 yaşından 11 yaşına dek	Çocuk ilişkiler ve sınıflandır-malarda görülebileceği gibi sınırlı mantıksal düşünce işlemlerinin üstesinden ge-lebilir, ancak yönlendirile-bilen, somut gereçler bu-lunması gerekir.	Görünümdeki değişikliklere karşın nesnele-rin bazı yönlerinin aynı kaldığını farkedir (koruyuculuk) Bir işlem ya da olayı aklında tersine çevire-bilir (tersine çevirebilirlik) Aynı anda bir durumun birden fazla yönü üzerinde odaklaşabilir (karşı merkeziyet-çilik) Eski ilişkilerden yenilerini çıkartabilir (geçi-şimcilik) Nesneleri dizi haline sokabilir (serileştirme) Objeleri ortak özelliklerine göre sınıflandı-rabilir (sınıflandırma) Soyut düşüncelerle ilgilenemez Değişkenleri bilimsel bir ortamda yönlendi-rebilir
Biçimsel uygulamalar 12 yaşından sonra, erişkin-lik boyunca	Manuksal ve özet olarak us-lamlayabilir. Formüleştire-bilir ve varsayımları sınaya-bilir. Düşünce artık somut gerçekliğe dayanmaz. Ola-sılıkları oynayabilir.	Benzerlik ve mecazlarla ilgilenemez Kendi düşüncesinin yanlışlığını görebilir Şifrelerle ve dizi içindeki değişimlerle başa çıkabilir

TABLO 2

Sosyoduygusal Gelişim Evre Kuramları

	Doğum- 18 ay	18 ay-3 yaş	3-6 yaş	6-12 yaş	Erişkin
<i>Piaget</i> (bkz., Tablo 1-2)	<i>Sensorimotor</i>	<i>Uygulama Öncesi</i>			<i>Bilimsel</i>
Freud (psikoseksüel gelişim)	Oral Evre Bebekler emerken ve ısırtırken ağız uyarısıyla doyum alırlar.	Anal Evre Çocuklar dışkılama ya da dışkılarını tutma sırasındaki anal kas egzersizleriyle doyum alırlar.	Fallik Evre (Oedipal) Çocuklarda cinsel merak gelişir ve mastürbasyonla haz alırlar. Karşı cinsteki anababalarına ilişkin cinsel fantezileri vardır ve fantezileri nedeniyle suçluluk duyarlar.	Latent Evre Çocukların cinsel dürtüleri örtülür, enerjileri ni kültürel beceriler kazanmak için harcarlar	Genital Evre Adolesanlar erişkin heteroseksüel isteklere sahiptirler ve onları doyurmaya çalışırlar.
Erikson (psikososyal gelişim)	Güven ile Güvenmemeye Bebekler güvenmeyi ve güvenmemeyi, gereksinimlerinin özellikle anneleri olmak üzere dünya tarafından karşılanma çağını öğrenirler	Otonomi ile Utanç, Kuşku Çocuklar istemeyi, seçim yapmayı, kendi başlarına bazı şeyleri yapma konusunda kararsız ve kuşkucu olmayı öğrenirler	İnsiyatif ile Suçluluk Çocuklar aktivitelere başlama ve uğraşlarından hoşlanma, yön ve amaç kazanmayı öğrenirler. İnsiyatif almalarına izin verilmese bağumsuzluk girişimlerinde suçluluk duyarlar.	Çaba ile Aşâğılık Çocuklar çaba ve merak duygusu geliştirirler ve öğrenmeye isteklidirler ya da aşâğılık hissedirler ve görevlerine ilgilerini yitirirler.	Kimlik ile Rol Kargaşası Adolesanlar kendilerini bir ideolojiye sahip tek ve bütün bireyler olarak görürler ya da yaşamdan ne beledikleri konusunda kargaşaya düşerler.

(Clarke-Stewart A. Koch JB: *Children: development through adolescence*. New York, 1983 John Wiley & Sons; Store LJ, Church J: *Childhood & Adolescence*. New York, 1979 Random House' den uyarlanmıştır.)

2.2 Müzik Yeteneğinin Ölçülmesi

Müzik yeteneğinin ilksel ölçütü duyuş becerisidir. Duyuş dediğimiz zaman seslerin ayırt edici niteliklerini seçebilme ve değerlendirme yeteneğinden söz ediyoruz. Duyuş duygusunu ölçebilmek için çocukların bir şarkı söylemesini isteyebilir, böylece müziğe yatkınlığını, ses ve ritim duygusuna sahip olup olmadıklarını ilk elden anlayabiliriz. Düzgün entonasyon, doğru ritim ve müzikal ifadeyle söylenen şarkı, ses verme sorunu olmadığı sürece, çocuğun sahip olduğu temel müzik algısı hakkında anlamlı bir fikir verir.

Başka bir tanıma yolu da çocuklarla karşılıklı konuşmadır. Sorulara cevap verirken, sabrını ve dinlemesini ölçebiliriz. Bu yaşta çocuklar konuşmaktan ve sorulara cevap vermekten zevk alırlar. Bazen çocukların şiir okuması veya kısa bir masal anlatması bile iç dünyalarının aralanmasına yardımcı olabilir.

Duyuş yetisini ölçerken genellikle piyano kullanılır. Piyano sesi kimi çocuklar için olumsuz bir etken olabilir. Bu durumda öğretmen kendi sesiyle söyleyerek sesi tekrar ettirebilir. Doğru ses ve melodiyi tekrar edemeyen çocuklar genellikle evlerinde az müzik dinlenen çocuklardır. Birkaç tekrardan sonra doğru melodiyi veremeyen çocuklara daha kolay melodiler veya tek tek sesler tekrar ettirilebilir. Ayrıca el çırparak ritim duygusunu ölçebiliriz. Ritmi doğru tekrar eden çocuklar, ilerideki çalgı eğitiminde koordinasyon açısından başarı elde edebilirler. Müzik hafızası uzunca melodilerle ölçülebilir. Bu tür küçük yoklamalar, 9-12 yaşlarındaki çocukların

konsantrasyonunu kaybetmemeleri için en çok 20-30 dakika sürmelidir. Daha uzun bir çalışma yorgunluk belirtileri getirebilir.

Melodinin zor olması, çocuğun ses alanına uygun olmaması veya çocuğun sesi ile kulağı arasında koordinasyon eksikliği olması durumunda, öğretmenin tutumu çok önemlidir. 9-12 yaş grubundaki çocuklara dostça ve gönül alarak yaklaşılsa istenilen melodinin söylenmesi daha kolay ve anlamlı hale gelebilir.

Duyuş yetisi güçlü olan çocuk, verilen melodiyi değişik tonlardan rahatça söyleyebilir. Melodi veya seslerin verilen sestten söylenmesi çok önemlidir.

Bazen çocuklar çekingen ve ürkek davranabilir, melodiyi çok hafif sesle söyler veya hiç söylemek istemeyebilir. Bu durumda öğretmenin sevecen tutumu sorunun çözümünde yardımcı olabilir.

Eğitim sürecinde çocukların yetenekleri ayrıntılarıyla keşfedilir. Fakat uzun ve yoğun bir eğitime başlamadan önce çocuğun becerilerini elverdiğince bilmek öğretmenin işini büyük ölçüde kolaylaştırır. Öğrenci için çok zor ve sabır gerektiren eğitim süreci öğretmen için de bir sınav niteliği taşımaktadır. Öğretmen için her öğrenci ayrı bir deneyimdir. Öğrenci-öğretmen ilişkisi özellikle erken yaşlarda çok önemlidir. Öğrencinin gelişmesi ve başarılı olması öğretmene duyulan güvenle yakından ilişkilidir.

2.3 Flüte Fiziksel Yatkınlığının Ölçülmesi

Flüt tahta üflemeli grubundan, 9-12 yaş grubundaki çocukların genellikle tanıdığı ve eğitim almaya arzuladıkları bir çalgıdır. 9-12 yaşların fiziksel gelişim açısından flüte başlamak için en uygun yaşlar olduğuna daha önce değinmiştik. Flüt eğitimi alan bütün çocuklar profesyonel hayata atılmayabilir. Doğru eğitim almış, müziğin insanlara verdiği güzellikleri bilen iyi bir müzik dinleyicisi olma yolu da bu durumda flüt eğitiminin başarısına bağlı olabilir.

Flüt eğitimi için seçilen çocuğun fiziksel gelişimi çok önemlidir. Flüt nefes bolluğu gerektiren bir çalgıdır. Akciğerleriyle sorunu olmayan, gribal enfeksiyonlara sık yakalanmayan, sağlıklı ve dirençli bir bünyesi olan çocuklar flüt eğitimine yönlendirilebilir. Çocukların ellerinin hareketleri, parmaklarının eksiksiz ve güçlü olması da önemlidir. Flüt eğitimine başlarken dikkate alınması gereken öbür uzuvlarsa dudaklar, dişler ve dildir. Dudakların kalın olması üflemeyi zorlaştırır. Tavşan dudağı olarak adlandırılan doğuştan yarık dudak, flüt çalmaya uygun olmayan dudak türüdür. Dişlerin eksiksiz, düzgün dizide ve dudaklara zarar vermeyecek şekilde olması da önemlidir. Dilin hareketi, altındaki bağa bağlıdır. Bağlı diller ilerdeki eğitiminde, özellikle hızlı çalış açısından engel oluşturabilir ve çift dil, üç dil tekniklerinde istenilen başarı elde edilemeyebilir.

Aranılan bütün fiziksel özelliklerin yanı sıra, çocuğun eğitime istekli olması da çok önemlidir. Severek öğrenilen çalgı teknikleri, kısa zamanda istenilen başarıyı getirir. Hem öğretmen hem de öğrenci için flüt eğitiminde ileri adımlar atılması bu yolla kolaylaşır.

2.3 Flüte Fiziksel Yatkınlığının Ölçülmesi

Flüt tahta üflemeli grubundan, 9-12 yaş grubundaki çocukların genellikle tanıdığı ve eğitim almaya arzuladıkları bir çalgıdır. 9-12 yaşların fiziksel gelişim açısından flüte başlamak için en uygun yaşlar olduğuna daha önce değinmiştik. Flüt eğitimi alan bütün çocuklar profesyonel hayata atılmayabilir. Doğru eğitim almış, müziğin insanlara verdiği güzellikleri bilen iyi bir müzik dinleyicisi olma yolu da bu durumda flüt eğitiminin başarısına bağlı olabilir.

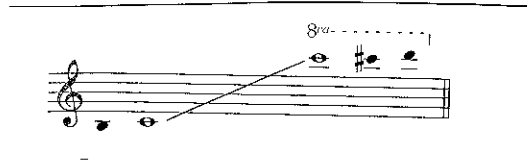
Flüt eğitimi için seçilen çocuğun fiziksel gelişimi çok önemlidir. Flüt nefes bolluğu gerektiren bir çalgıdır. Akciğerleriyle sorunu olmayan, gribal enfeksiyonlara sık yakalanmayan, sağlıklı ve dirençli bir bünyesi olan çocuklar flüt eğitimine yönlendirilebilir. Çocukların ellerinin hareketleri, parmaklarının eksiksiz ve güçlü olması da önemlidir. Flüt eğitimine başlarken dikkate alınması gereken öbür uzuvlarsa dudaklar, dişler ve dildir. Dudakların kalın olması üflemeyi zorlaştırır. Tavşan dudağı olarak adlandırılan doğuştan yarık dudak, flüt çalmaya uygun olmayan dudak türüdür. Dişlerin eksiksiz, düzgün dizide ve dudaklara zarar vermeyecek şekilde olması da önemlidir. Dilin hareketi, altındaki bağa bağlıdır. Bağlı diller ilerdeki eğitiminde, özellikle hızlı çalış açısından engel oluşturabilir ve çift dil, üç dil tekniklerinde istenilen başarı elde edilemeyebilir.

Aranılan bütün fiziksel özelliklerin yanı sıra, çocuğun eğitime istekli olması da çok önemlidir. Severek öğrenilen çalgı teknikleri, kısa zamanda istenilen başarıyı getirir. Hem öğretmen hem de öğrenci için flüt eğitiminde ileri adımlar atılması bu yolla kolaylaşır.

başlanmıştır. XX. yy'da flüt grubunda zaman zaman iki küçük flüt ve alto, hatta bas flüt de kullanılmıştır.

Flüt üç buçuk oktavlık bir ses alanına sahiptir ve notalar hep sol anahtarıyla yazılır.

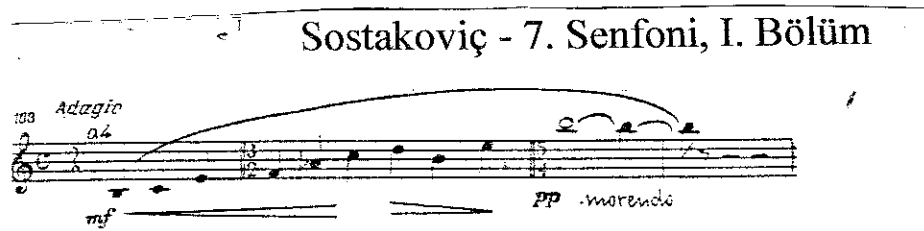
Örnek 1

Flütün ses alanı

Flütün kalın sesleri dolgun ve biraz mat, *forte* nüansına zor ulaşan seslerdir. Orta sesleri şeffaf, en inceleri ise parlak ve açıktır.

Örnek 2

Örnek 3

İnce seslerde rahatça çok *forte* üflenir, *piano* nüansı ise zor elde edilir.

Orta sesler daha az güce sahiptir ve orkestra sololarında dikkatli kullanılmalıdır.

Flüt büyük bir teknik yeterliğe sahiptir. En zor dizileri kolaylıkla *legato* ve *staccato* çalabilir. Arpejler, atlamalar, tril, *tremolo*, *legato* vb. teknikleri rahatlıkla uygulanabilir. Flütte çift dil, üç dil, kurbağadili (*Flutterzunge*) teknikleri de uygulanabilir. Ender olarak flajole sesleri de (doğuşkanlar, armonik sesler) çıkarabilir.

Örnek 4

Çift Dil	
Üç dil	
kurbağadili	

Örnek 5

Goleminov - Prelüd, Aria, Toccata

Andante con molto

113 Flütöççüğü.

mf

Örnek 6

Stravinski - *Agon* balesi

Örnek 7

Ravel - *İspanyol Rapsodisi*, IV. bölüm

3.1 Flütün Ataları

Mısır'da	düz flüt	<i>mem</i>
	yan flüt	<i>sebi</i>
Çin'de	düz flüt (çamurdan)	<i>süan</i>
	düz flüt (ağaçtan)	<i>syao</i>
	yan flüt (kayıştan)	<i>çi</i>
	yan flüt (ağaçtan)	<i>yüe</i>
	pan flüt çeşidi	<i>paysyao</i>

Hindistan 'da	düz flüt	<i>layo</i>
	yan flüt	<i>vanşa veya muralli</i>

Ortaçağ'ın sonlarına dek düz, daha sonra yan flüt kullanılmıştır. Düz flüt 7-8 deliklidir ve obua ile klarnet gibi düz tutulur. Çeşitli boylardadır. Öte yandan yan flütün sesleri daha güçlü ve aydınlık, teknik olanakları ise çok daha geniştir. XVIII. yy'dan sonra bestelenen orkestra eserlerinde düz flüt kullanılmamıştır.

En eski flüt resmi XI. yy'da Kiev-Ukrayna'da bulunmuştur. İlk flütler ağaçtan yapılmıştır. Bundan dolayı flüt, tahta üflemeli grubunun bir üyesi olarak sınıflandırılmıştır. Öte yandan bugünkü flütler türlü metaller ve abanozdan üretilmektedir. 1832 yılında, Alman flüt yapımcısı Theobald Böhm'ün (1794-1881) geliştirmiş olduğu kromatik sistem bugünkü modern flütü ortaya çıkarmıştır.

3.2 Flüt Ailesi

3.2.1 Yan Flüt

İt. *flauto traverso*

Fr. *flûte traversière*

Alm. *Querflöte*

İng. *German flute*

Orkestranın vazgeçilmez üyesidir. İlk önce halk müziklerinde kullanılmış, daha sonra senfoni orkestralarındaki yerini almıştır. Orkestra eserlerinde çeşitli tarz ve karakterlerde kullanılmıştır.

Bach flüte, konçerto *grosso* tarzındaki eserlerinde solistik bir yer vermiştir. Barok konçerto *grosso*'larda flütün daha çok orta sesleri kullanılmıştır.

Gluck, *Orpheus* operasındaki "Mutlu Ruhların Dansı" isimli parçada flütü sakın, sade çizgiler içinde kullanır.

Mozart, son orkestra partiyonlarında flüte daima yer vermiştir (*Jüpiter Senfonisi*'nin flüt soloları). Beethoven da, 3. Senfoni'sinin sonuncu bölümünde ve 6. Senfoni'nin bülbül sesini taklit eden satırlarında flüt için sololar yazmıştır.

Flüt dağarcığının önem taşıyan sololarından bazıları:

Mendelssohn	<i>Bir Yaz Gecesi Rüyası</i>
Rimski-Korsakof	<i>İspanyol Kapriçyosu</i>
Debussy	"Bir Faun'un Öğleden Sonrası"na Prelüd
Stravinski	<i>Bahar Ayini</i> balesi
Mahler	5. Senfoni, III. bölüm
Beethoven	5. Senfoni, III. bölüm

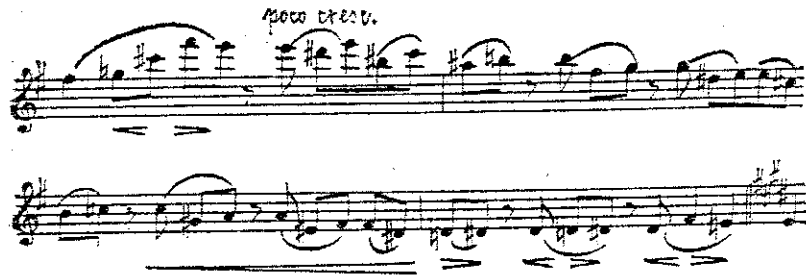
Örnek 8

Prokofiev - 1. Senfoni, III. bölüm

Örnek 9

Brahms - 4. Senfoni, IV. bölüm

3.2.2 Küçük Flüt (Piccolo)

İt. *flauto piccolo*

Fr. *petite flûte*

Alm. *kleine Flöte*

İng. *piccolo*

İnce seslere hakimdir. Renkleri daha sınırlıdır. Orkestrada genellikle *tutti*'lerde kullanılır.

Küçük flütün ses alanı (yazılan ve işitilen sesler)

Örnek 10

Küçük flütte sesler yazıldığından bir oktav ince tınlr.Tek küçük flütlü orkestra eserlerinden bazıları şunlardır:

Stravinski	<i>Petruşka</i> balesi
Şostakoviç	11. Senfoni, II. bölüm
Çaykovski	6. Senfoni, III. bölüm
Honegger	3. Senfoni, III. bölüm

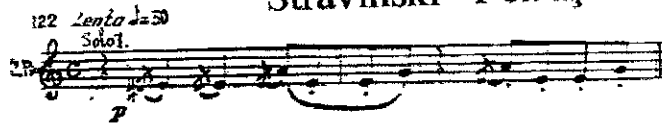
Örnek 11

Sostakoviç - 7. Senfoni, II.bölüm

Örnek 12

Stravinski - *Petruşka* balesi

Örnek 13

Bizet - 2. Bale Süiti

Örnek 14

Çaykovski - 6. Senfoni, III. bölüm

İki küçük flütlü orkestra eserlerinden bazıları:

Bizet	<i>Carmen</i> operası
Çaykovski	<i>Fındıkkıran</i> balesi
Rimski-Korsakof	<i>Şehrazat</i>

3.2.3 Flauto d'amore

İt. flauto d'amore

Fr. flûte d'amour

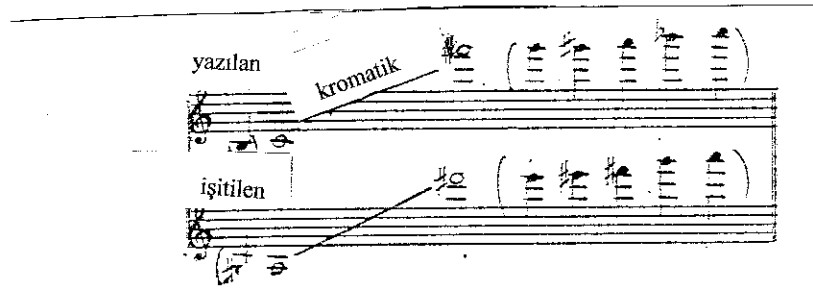
Alm. liebes Flöte

İng. flute d'amore

Yan flütten biraz daha büyüktür. XX. yy'da kullanılmamaktadır. Önceki dönemlerde kalın sesleri için tercih edilmiştir. La aktarımlı bir çalgıdır.

Örnek 15

Flauto d'amore'nin ses alanı (yazılan ve işitilen sesler)

3.2.4 Alto Flüt

İt. *flauto contralto*

Fr. *flûte en sol*

Alm. *Altflöte*

İng. *alto flute*

Bu flütü ilk defa Rimski-Korsakof *Genç* operasında, daha sonra da XX. yy bestecileri kimi eserlerinde kullanmışlardır. Sol ve Fa aktarımlı bir çalgıdır.

Alto flütün ses alanı (yazılan ve işitilen sesler)

Örnek 16

Alto flütün kullanıldığı bazı orkestra eserleri:

Şostakoviç 7. Senfoni (Leningrad), II. bölüm

Ravel *Daphnis ve Chloe* bale süiti

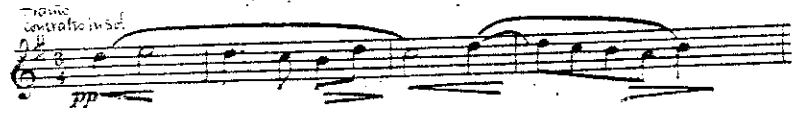
Holst *Gezegenler*, no. 7

Örnek 17

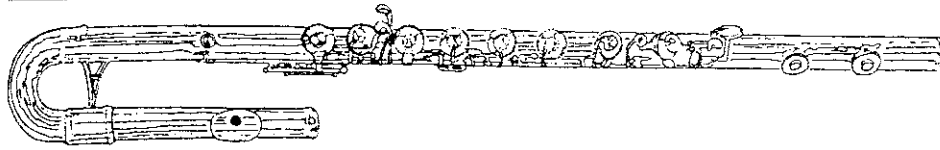
Örnek 18

Ravel - *Daphnis ve Chloe* bale süiti

Örnek 19

Britten - *Sinfonia da Requiem*, III. bölüm

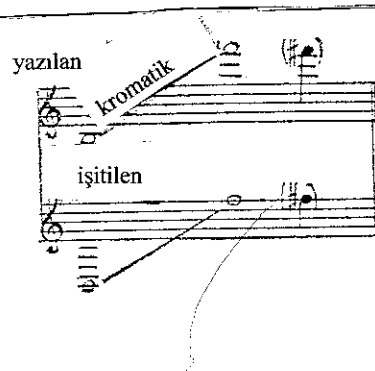
3.2.5 Bas Flüt

It. *flauto basso*Fr. *flûte basse*Alm. *bass Flöte*İng. *bass flute*

1910'da Milano'da, flütçü Albizi bulmuştur. İngiltere'de, 1930'da Böhm'ün sistemiyle geliştirilmiştir. Kalın sesleri anlamlıdır. Senfonik orkestralarda henüz yerini almamıştır.

Örnek 20

Bas flütün ses alanı (yazılan ve işitilen sesler)

3.2.6 Pan Flüt

İt. *flauto der Pan*

Fr. *flûte de Pan*

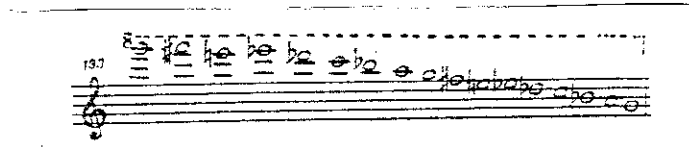
Alm. *Pan Flöte*

İng. *Pans flute*

İlk kez Rimski-Korsakof, *Genç* operasında kullanmıştır. Yan yana dizilmiş borulardan oluşur, 17 sesi bulunur. Seslendirmek için dudaklar boru deliklerinin üzerinden kaydırılır.

Pan flütün ses alanı (yazılan ve işitilen sesler)

Örnek 21

Eski pan flüt Yunan çobanlarının kullandığı küçük bir üflemeli çalgıydı. Eski Yunanlar bu çalgının dağlar tanrısı Pan'ın buluşu olduğunu söylerler. Bu çalgı için "siren" adı da kullanılmıştır. Pan flütü Mozart, *Sihirli Flüt* operasında kullanmıştır. Papageno'nun çalgısı olduğu için "Papageno flütü" de denir. Rimski-Korsakof *Genç* operasında pan flütü *glissando* tekniğiyle kullanmıştır.

Örnek 22

Rimski-Korsakof - *Genç* operası

4. FLÜT EĞİTİMİNİN İLK EVRELERİ

4.1 İlk Ay Çalışmaları

Flüt eğitiminde ilk dersler çok önemlidir. 9-12 yaş grubundaki çocukların arasında flüt sesini tanımayanlar yok denebilecek kadar az sayıdadır. Flüt eğitimine başlayan çocukların istekli olması önemlidir. Eğer öğretmen çocuğu dikkatle izlerse, kapasite, karakter ve gelişme hızına göre program belirleyip eğitim sürecinde başarı elde edebilir.

Çocuklar çalgıyı eline alır almaz ses çıkartma hevesine kapılırlar. Hevesi kırmadan, heyecanı koruyarak ilk sesini elde etmek gerekir. Öğrenci ilk derste güzel ses çıkarırsa, çalgıya sarılıp, sonraki eğitimin aşamalarında karşılaşacağı zorlukların üstesinden kolaylıkla gelebilecektir. Öğrencinin sabrı ilk ses dizisini duyana kadar tükenebilir. Bunun birinci nedeni çocukların yetersiz nefes kullanmasıdır. İkinci neden, seslerin yerinin piyanodaki gibi çok belli olmamasıdır. Üçüncü bir neden, sesin peşinden giderken çalgıyı tutuş şeklinin bozulmasıdır.

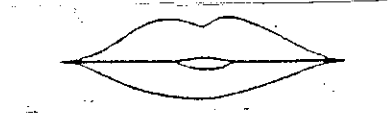
İlk bir ay boyunca yalnızca ağızlıkla üflenir. 9-12 yaş arasındaki çocukların flüt eğitiminde ilk ay içerisindeki ders temalar, göz önünde tutulacak konular aşağıda başlıklarla özetlenebilir:

- Ağızlıkla ses çıkartma
- Doğru nefes alma ve verme
- Gövde ve kuyruk birleştiğinde parmakların işleyişi
- Nota öğrenimi

4.1.1 Ağızlıkla Ses çıkartma

Flüt, ağızlık, gövde ve kuyruk diye adlandırdığımız üç ayrı parçadan oluşmaktadır. Flütle temas ağızlığa hava üflenmesiyle ile başlar.

Örnek 23

Örnek 23'de görülen doğal dudak pozisyonu flütün ağızlığına taşınmalıdır. Kasların gerilmesi ya da zorlanması söz konusu değildir. Ağızlık, çene ve alt dudağın arasındaki kıvrıma yerleştirilmelidir. Alt dudak, ağızlığın üstündeki deliğin üçte birini ya da dörtte birini kapatmalıdır.

Örnek 24

Örnek 25

Ses çıkması için verilen nefesin ortalama üçte biri flütün içine, üçte ikisi ise flütün dışına gitmelidir. Bu orantıdan dolayı flüt nefes bolluğu gerektiren bir çalgıdır.

Flütten ses çıkarırken dudakların görevi de önemlidir. Dudaklar, gelen nefesi dengeleyip azar azar vermelidir. Flütü yerleştirdikten sonra dudakların ve yüz kaslarının çalışarak oluşturduğu pozisyona amboşür (*embouchure*) denir. Fransızca da kullanılan bu sözcük “çalgı ağızlığı” anlamına gelir. Amboşür sözüyle, çalma sırasında sesin ortaya çıkışını sağlayan yüz, ağız ve çiğneme kaslarıyla birlikte kafatasının çene kısmının hareketleri kastedilir. Dudakların arasındaki delik, küçük ve elips şeklinde olmalıdır. (bkz . örnek 23). Deliğin büyüklüğü sesin gücüne, tizliğine, uzunluğuna ve artikülasyona göre ayarlanmalıdır.

9-12 yaş grubundaki çocukların flüt eğitiminin ilk bir aylık sürecinde, çocuklar aynanın önünde ağızlığı yerleştirip ses çıkartmalıdır. Çıkan ses ince, tiz bir sestir. Çocuklar bu sesi nefeslerinin yettiği kadar uzatmalıdır. İkinci çıkan ses, ağızlığın yanını elle kapatarak elde edilir. Bu ses kalındır, pestir. Ses aynı yolla, nefesin yettiği kadar uzatılmalıdır. İlk alıştırma, bu tiz ve pes seslerin nefesin uzunluğuna göre ayarlanmalarıdır. İkinci alıştırma ise seslerin ölçülü, vuruşlu olarak uzatılmasını içerir. Tiz ses, 4 vuruş - 2 vuruş, tek vuruş; pes ses, 4 vuruş - 2 vuruş - tek vuruş olarak çalınır. Üçüncü alıştırmada 4 vuruş tiz ses, 4 vuruş pes ses, 2 vuruş tiz ses, 2 vuruş pes ses ve tek vuruş tiz ses, tek vuruş pes sesin çalınması önerilir. Bu alıştırmalarda istenilen sese atakla başlanması önemlidir. Sesin başlangıcını, atak özelliğini dilin çevik hareketi belirler. Sesin başlangıcı belirsizse kesin değilse, rejister (ses bölgesi) sorunu varolabilir ve nefesin boşa tüketimi söz konusu olabilir.

9-12 yaş grubundaki çocuklar, flüt eğitiminin ilk bir ayı içerisinde flütün ağızlığıyla günde sadece 15 dakika üflemelidirler. Önemli olan gün kaçırmadan istikrar sağlamaktır. Çalışmanın aynanın önünde olması

zorunludur. Çocuklarda bu yolla kendini kontrol etme mekanizması gelişmelidir. Dudak ve el pozisyonlarının doğru olması sürekli izlenmelidir. İlk bir ay içinde, yakın kontrol açısından derslerin haftada iki - üç kez olması uygundur. Her derste kısa ve farklı alıştırmalar, dersin başında ve sonunda tekrar edilmelidir. Çocuklar bazen, çıkarttıkları fısıltılı ya da çok net olmayan sesler sonrasında daha fazla zorlanmadan bırakıp dinlendirilmelidir. Flüt eğitiminde ilk ses dizisine ulaşmak piyanoda olduğu kadar kolay değildir. Öğretmen sabırla, dikkatle, yormadan ve yorulmadan hareket etmelidir.

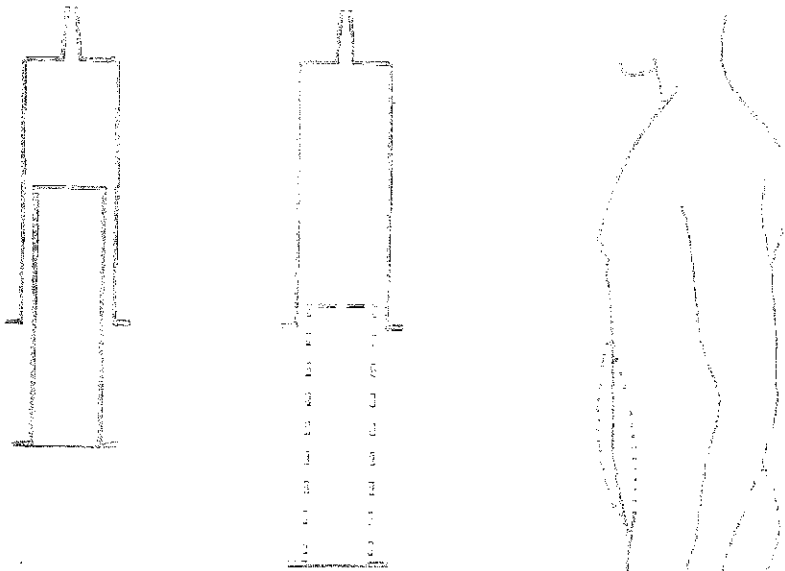
4.1.2 Doğru Nefes Alma ve Verme

Flüt çalarken çocukların akciğerlerinde çok havaya ihtiyaçları vardır. Bu havayı kontrol edebilmek önemlidir. 9-12 yaş arasındaki çocukların nefes alıp verirken kendi kaslarını ayrıntılı olarak algılamaları beklenemez. İlk üfleşte nefesin tükenmesiyle birlikte çocuklarda gerilim başlar. Sorulan soru şu olur :

”Nefesim yetmezse nasıl flüt çalabilirim?”

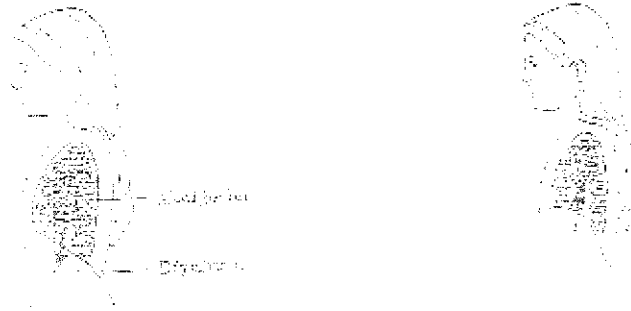
Nefesle ilgili iki önemli hareket vardır: nefes almak ve vermek.

Örnek 26

Nefes alma hareketi, “diyafram” adı verilen karın zarı kaslarıyla doğrudan bağlantılıdır. Diyafram akciğerin altında olduğu için nefesin yolunu uzatır ve dayanak sağlar.

Örnek 27

Nefes alırken dikkat edilmesi gereken noktalar:

- Sessiz nefes almak
- Hızlı ve derin nefes almak
- Hem ağızdan, hem burundan nefes almak
- Omuzları kullanmamak ve hareket ettirmemek
- Omuzların ve gırtlığın dik durması
- Yüz ifadesinin sakin olması

Nefesi verme hareketi çok yavaş, düz ve dalgalanmadan olmalıdır. Nefesi vermek nefesi almaya göre daha önemlidir. Nefesin verilmesiyle flütte ses çıkar. Bundan dolayı nefesi verme hareketi bilinçli ve sabırla çalışılmalıdır.

Nefesi verirken dikkat edilmesi gereken noktalar:

- Nefesin tamamını vermemek

Akciğerlerde az da olsa nefes kalınca, kasların gerilmesi önlenir ve yeniden nefes alma kolaylaşır.

- Dayanak: diyafram

Karın kasları bölgesini hissedebilmeleri için çocuklara şu egzersiz yaptırılabilir: Sırtüstü yatarak karın bölgesine birkaç kitap yerleştirilir. Hızlı nefes alınır ve kitaplar birkaç santimetre yükselir. Daha sonra ağızdan çok yavaşça, sessiz, fısıltısız (fısıltılı nefes alma ve verme alışkanlık haline gelmemeli) nefes verilmelidir. Nefes verme sırasında, yüksekte olan kitaplar inmemelidir. Nefesin dayanma yeri karın kaslarıdır. Bu egzersizi çocuklar veli ya da kendi kontrollerinde tekrar etmelidir. Kasların güçlenmesi ve nefes kondisyonunun artması için yüzme, koşma, bisiklete binme gibi değişik sporlar da önemlidir.

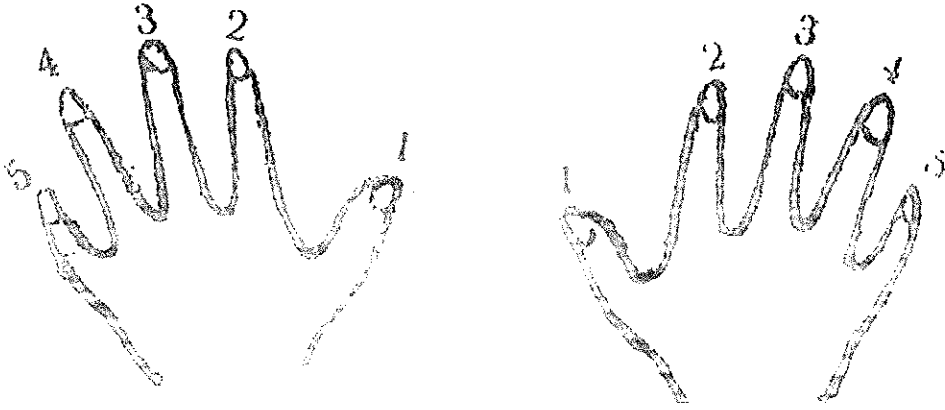
4.1.3 Gövde ve Kuyruk Birleştiğinde Parmakların İşleyişi

Flütün gövde ve kuyruğu birleştiğinde, parmakların yerleşme pozisyonu çok önemlidir. Flüt yanda, sağ tarafımızda kalan, bu nedenle göz temasından kaçan bir çalgıdır. Çocuklar flüt çalarken çalgıyı gözleriyle kontrol edemedikleri için tuşların yerlerini çok iyi ezberlemelidir. Seslerin kontrolünü sağlamak için nefes, parmak ve eşgüdümü sağlayan beynin iletişimi (üçlü iletişim) çok önemlidir. “Müziği yaratan parmaklardan önce düşüncedir” der Honegger. Safonof da “çalarken parmaklar düşünceden önce değil, düşünceden sonra harekete geçmelidir” diyerek, çalgı çalma etkinliğinin zihinle ilişkisine açıklık getirir.

Parmaklar yuvarlak ve yumuşak olmalıdır. Günlük yaşamımızda ayaktaiken ve ellerimiz boşken parmaklarımız nasıl duruyorsa, aynı duruş biçimi flütün tuşlar üstüne taşınmalıdır. Ellerde kasların gerilmesi, parmakların kasılması ve herhangi bir sıkma söz konusu olmamalıdır. İki elin bütün parmakları tuşlara yakın olmalıdır. Parmakların tuşa olan uzaklığıyla, tuşun kapatma uzaklığı birbirine eşit olmalıdır.

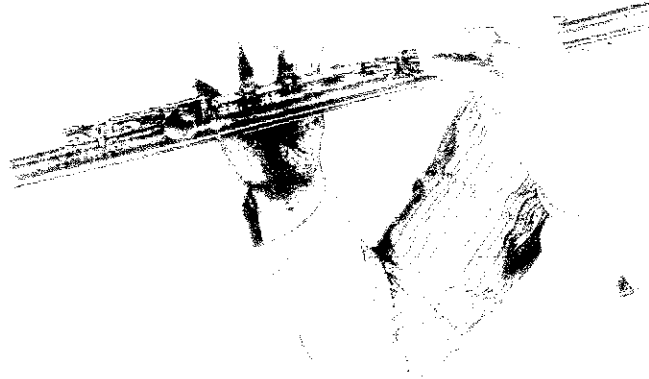
Aşağıdaki örnekte sol ve sağ elin parmak numaraları görülüyor :

Örnek 28

Flüt birleştğinde parmakların yerleştirilmesi :

Örnek 29

Sol elin 1, 2, 3, 4 ve 5. parmakları ile, sağ elin 2, 3, 4 ve 5. parmaklara çalmadan egzersiz yaptırarak alışkanlık kazandırmak gerekir. Flütü tutarken sağ elin 1. ve 5. parmağı, sol elin ise 2. parmağının alt (üçüncü) boğumun iç bölgesi, ayakta duruşta dayanak yerlerini oluşturur. Parmakların doğru yerleştirilmesi ve aynı anda açılıp kapanabilmesi önemlidir. 9-12 yaş grubundaki çocukların flüt eğitiminde parmakları aynı anda açma - kapama alıştırmaları teknik gelişmenin ilk adımını oluşturur.

4.1.4 Nota Öğrenimi

Flüt eğitimi ile paralel ilerlemesi gereken nota öğrenimi duyuş yeteneği geliştirir. Nota öğrenimi yeni bir dünyanın kapılarını aralayarak çocukların müzik anlayışlarını da geliştirir. İlk derslerde yalnızca flütte kullanılan notalar öğretilmelidir. Sol anahtarında birinci, ikinci ve üçüncü oktav notalar gösterilmelidir. Notaların sırayla dizildiği ve giderek karıştırıldığı alıştırmalar yapılmalıdır. Küçük çocuklara evde çalışmak üzere ödevler verilerek nota bilgileri pekiştirilmelidir. Daha sonra notaların uzunlukları, suslar ve nüanslar öğretilebilir. Çocuklar nüans işaretlerini algılamakta zorluk çekmezler. Duyuş yoklamasından bilirler ki değişik nüanslar kullanılarak şarkılar daha güzel ve ilgi çekici hale getirilebilir. Çalınan parçanın karakterini düşünerek, nüansları ilk aşamadan itibaren gayretle göstermelidir. Nüansları takip etmek alışkanlık haline gelince, ileride istenilen müziksel ifade becerisi hızla gelişebilir.

Hızlı nota okuyan çocuklarla acele edilerek daha ileri gitmek için ısrar edilmemelidir. Zorluk aşamalarını sindire sindire geçemeyen çocuklar, ani

dönüş yapıp müzikten uzaklaşabilir. Nota öğrenimi, çocuğun müziksel, duygusal ve entelektüel gelişimi ile birlikte ilerlemelidir.

Nota öğrenimi, sevilen çalgıya doğru bir köprü oluşturmaktadır. Öğretmenin görevi, köprünün üzerinde öğrencileriyle birlikte emin adımlarla yürümektir.

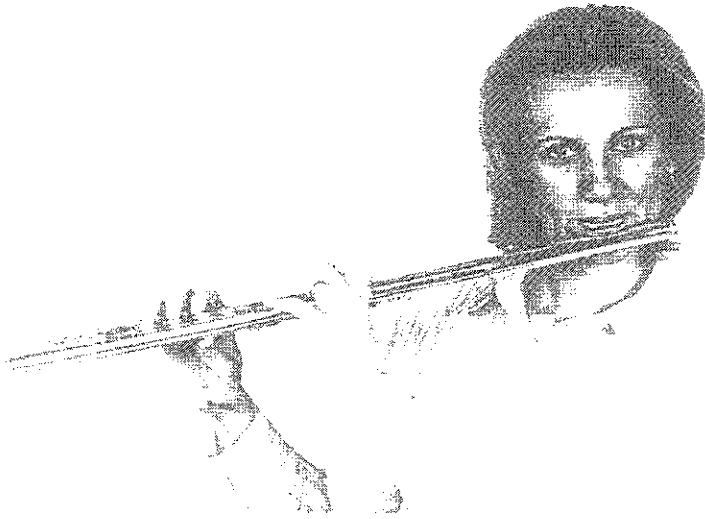
4.2 İlk Alıştırmalar

Flüt eğitiminde ilk alıştırımlar flütün üç ayrı parçası birleşince başlar. Çalgının dayanak noktalarının fonksiyonu çok önemlidir. 9-12 yaş arasındaki çocukların çok heyecan duydukları bu derslerde flütü doğru tutabilmelerini sağlamak için, dayanak noktaları öğretmen tarafından ayrıntılı olarak gösterilmeli ve anlatılmalıdır.

Tutma pozisyonundaki en küçük hatalar sabırla düzeltilmelidir, çünkü yanlış tutuş şekilleri ileride büyük zorluklara yol açabilir. Hataların düzeltilmesi, yeniden öğrenmekten daha zordur. İleride flüt çalma pozisyonunu düzeltmeye harcanacak zaman öğrenim sürecini yavaşlatabilir.

Sol elin 2. parmağının yumuşak başlangıç yerinin dayanması, sol elin 1. parmağının itmesi, 5. parmağın dayanması ve çalgının ağızlığının dudakların altındaki çene kıvrımına yerleştirilmesi flüt çalma pozisyonunun temel noktalarını oluşturur. Flütün dengesi, sol elin 1. parmağının itmesi ve ağızlığın dudağa doğru çekilmesiyle oluşur (itme-çekme, ters hareket).

Örnek 30

Dayanak noktaları flütün ağırlığını doğru taşıyorsa, diğer parmaklar rahat, yumuşak, esnek ve özgür hareket etmektedir. Flüt ile çalarken ayaklar omuz genişliğine göre ayarlanmalıdır. Birbirine yakın duran yada çok açık olan ayaklar flüt çalarken dengeyi bozabilir. Ayrıca omuzlar gevşek ve rahat olmalıdır. Omuzların yukarıya doğru hafifçe kaldırılması bile nefesin alıp verilmesini olumsuz yönde etkiler. Akciğer ve diyaframın rahat çalışması için omuzların açık olmasına ve kambur durmamaya dikkat edilmelidir. Flütü tutma pozisyonunda kollar vücuda yapışık olmamalıdır. Çocukların nefeslerini rahat alıp verebilmeleri için dirsekler açık, kollar ise rahat olmalıdır. Kasılmalar, parmakların hareketine de yansır ve hızı yavaşlatabilir.

Flüt pozisyonu, çalan çocuk tarafından gözle kontrol edilemediği için ilk alıştırmalar ayna önünde yapılmalıdır. Hataları görerek düzeltmek ve doğru pozisyonu hafızaya yerleştirmek çok önemlidir. Bu yaşlarda kendini kontrol etme mekanizması zor da olsa sabırla geliştirilmelidir. Öğretmen sakin ve yumuşak tavırla çocukların çabalarını desteklemelidir.

Flütle çalınan ilk alıştırmalarda, çalgının ellerden düşebileceği hissi çok yaygındır. Sıkıca tutamama korkusu, duruş pozisyonunda bazı hatalara yol açabilir. Flütün başını sol omuza dayama, sağ elin 5. parmağını oynatamayacak kadar sıkma, flütü sağ elin avucunun içinde tutma çabası, omuzların, kolların ve ellerin gereksiz yere sıkılması gibi durumlarla da karşılaşmaktadır.

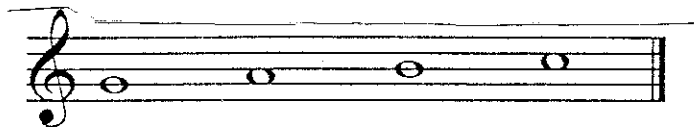
Çalma sırasında, flüt pozisyonu doğal duruş şekline çok yakın olmalıdır. Çalma pozisyonuna ilişkin ayrıntılar küçük çocuklara fazladan düşünülmesi gereken kurallar olarak yüklenilmemelidir. Öğretmenin görevi gördüğü yanlışlarla ilgili olarak öğrenciyi uyarıp, düzeltene kadar ısrar etmesidir. Flüt elle tutularak kafaya göre ayarlanmalıdır. “Kafamın duruşunu flüte göre değiştireyim” düşüncesi ileride istenilmeyen ağırlara neden olabilir.

Bu durum ayrıca dudak pozisyonunu ve nefes verışı de değiştirebilir ve bunun sonucunda tonun kalitesi olumsuz yönde etkilenebilir.

4.2.1 Birinci Dersin Alıştırmaları

Flüt pozisyonunu gösterdikten sonra çalınması istenecek ilk notalar sol¹, la¹, si¹ ve do¹ 'dir.

Örnek 31

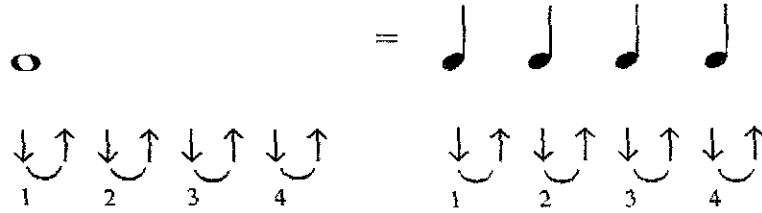
Notaların yerlerini ilk ay çalışmasında öğrenen çocukların üflemeye başlarken dikkat etmeleri gereken noktalar şunlardır :

- Dudak ve dilin rahat hareket etmesi
- Her sesin başlangıcının dille net olarak belirtilmesi
- Nota uzunluğunun alıştırmada yazdığı gibi
- Fısıltılı ve iyi çıkmayan seslerde flütü indirip, dinlenip, tekrar sabırla denenmelidir.

Çocuklar 4/4'lük ölçüde, dört vuruş saymaya dikkat etmelidir.

Çocukların vuruşları "bir - ve, iki - ve, üç - ve, dört - ve" olarak düşünmeleri gerekir.

Örnek 32

Ses çıkarırken ton anlamında, çocukların beğendikleri, benimsedikleri sese ulaşma çabası sürekli desteklenmelidir.

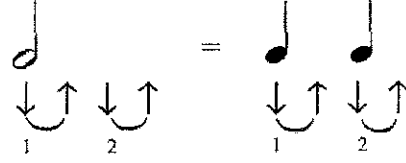
Alıřtırmalar⁶

⁶ Bu bölümdeki alıştırma örnekleri Yordan Kindalof 'un *şkola za fleyta* (Flüt Metodu) adlı kitabından alınmıştır.

4.2.3 Üçüncü Dersin Ağıştırmaları

İkilik nota sayarken "bir – ve, iki – ve" olarak düşünölmelidir.

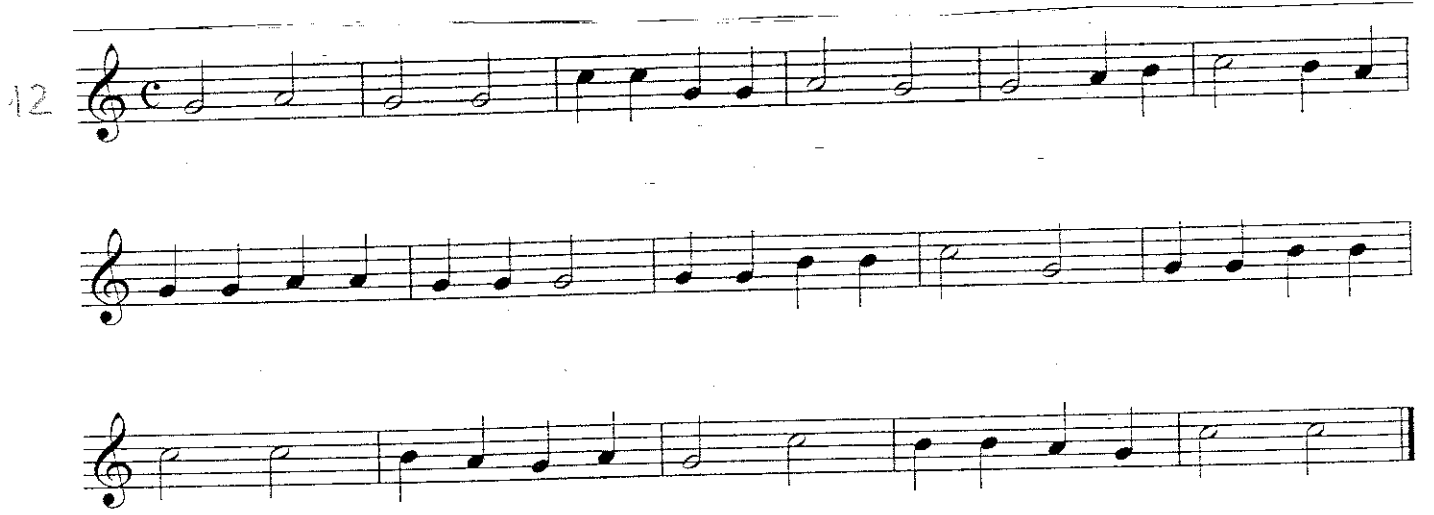
Örnek 34

Ağıştırmalar

44

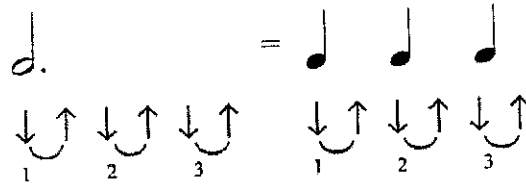

4.2.4 Dördüncü Dersin Alıştırmaları

Noktalı ikilik nota "bir - ve, iki - ve, üç- ve "olarak düşünülür.

Nokta, nota değerinin yarısını ekler.

Örnek 35

Alıştırmalar

Allegro moderato

14

Four staves of music in 3/4 time. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one flat. The melody consists of eighth and quarter notes. The second staff continues the melody with some rests. The third staff features a more active melody with eighth notes. The fourth staff concludes the phrase with a double bar line.

Allegretto

15

Four staves of music in 3/4 time. The melody continues from the previous section. The first staff shows a steady eighth-note pattern. The second staff has a half note followed by eighth notes. The third staff continues with eighth notes. The fourth staff ends with a half note and a double bar line.

Moderato

16

Four staves of music in 3/4 time. The melody continues. The first staff has a half note followed by eighth notes. The second staff continues with eighth notes. The third staff features a half note followed by eighth notes. The fourth staff concludes the phrase with a double bar line.

4.2.5 Beşinci Dersin Alıştırmaları

Sekizlik nota "bir"e ya da "ve" ye eşit olarak düşünülür.

Örnek 36

Alıştırmalar

Allegro moderato

17

Allegretto

18

Allegretto

19

Allegro moderato

20

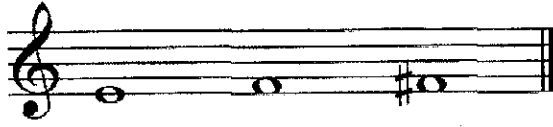
Moderato

21

4.2.6 Altıncı Dersin Alıştırmaları

Örnek 37

Alıştırmalar

22 **Moderato**

23 **Allegretto**

Moderato

24

Moderato

25

Andantino

26

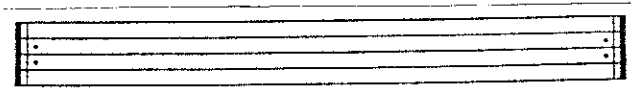
4.2.7 Yedinci Dersin Alıştırmaları

Örnek 38

Tekrar işareti

Örnek 39

Alıştırmalar

Allegretto

27

Moderato

28

This musical score for the Moderato section consists of six staves of music. The first staff begins with a treble clef, a common time signature (C), and a key signature of one sharp (F#). The melody is composed of eighth and quarter notes. The subsequent staves continue the melodic line, with some staves featuring accidentals (sharps and naturals) to indicate changes in pitch. The section concludes with a double bar line on the sixth staff.

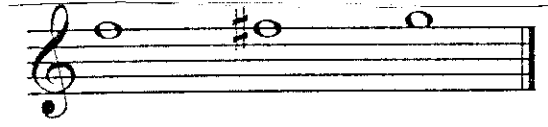
Allegro. Tempo di marcia
Marsch

29

This musical score for the Allegro. Tempo di marcia Marsch section consists of six staves of music. The first staff begins with a treble clef, a 2/4 time signature, and a key signature of one sharp (F#). The melody is characterized by a strong, rhythmic march pattern using eighth and quarter notes. The subsequent staves continue the melodic line, with some staves featuring accidentals (sharps and naturals) to indicate changes in pitch. The section concludes with a double bar line on the sixth staff.

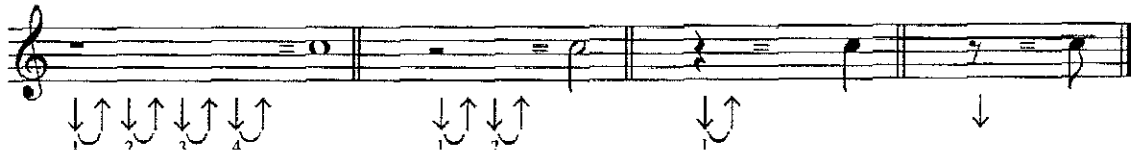
4.2.8 Sekizinci Dersin Alıştırmaları

Örnek 40

Örnek 41

Suslar

Alıştırmalar

Andantino

31

Andantino

Measures 31-36: This section consists of six staves of music in C major, 4/4 time. The melody is characterized by a slow, steady pace with a mix of quarter and half notes, often accompanied by rests. The key signature has one sharp (F#), and the time signature is 4/4. The music concludes with a double bar line at the end of the sixth staff.

Moderato

32

Moderato

Measures 32-37: This section consists of six staves of music in C major, 4/4 time. The tempo is marked Moderato. The melody features a more active rhythm with frequent eighth and sixteenth notes, interspersed with quarter notes and rests. The key signature has one sharp (F#), and the time signature is 4/4. The music concludes with a double bar line at the end of the sixth staff.

4.2.9 Dokuzuncu Dersin Ağıştırmaları

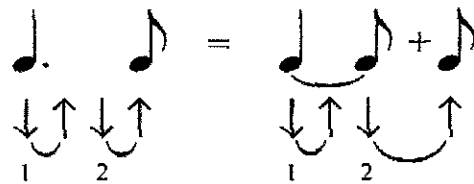
Örnek 42

Noktalı dörütlük ve sekizlik grubu yine “bir - ve, iki – ve” olarak hesaplanır.

(bir uçuk+yarım vuruş olarak)

Örnek 43

Legato (bağılı çalış), dil vurmada, iki yada daha fazla notayı uzun bir çizgide

birleştirerek çalınır.

Ağıştırmalar

33

Allegretto

Moderato

34

Allegro moderato

35

Allegretto

36

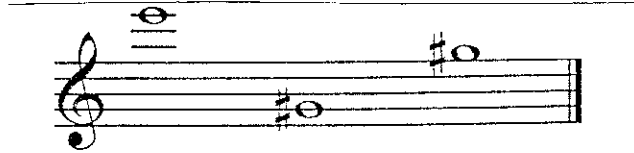

4.2.10 Onuncu Dersin Alıştırımları

Örnek 44

Örnek 45

Alıştırımlar

Moderato

37

38 **Moderato**

This section contains five staves of music in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). The tempo is marked 'Moderato'. The music features a series of eighth and sixteenth notes, many of which are beamed together and have slurs above them. Measure 38 starts with a treble clef, a key signature of one sharp, and a common time signature. Measures 39, 40, 41, and 42 continue the melodic line. Measure 42 ends with a double bar line. There are annotations '3' and '4' above some notes in measures 39 and 40 respectively.

39 **Allegretto**

This section contains seven staves of music in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). The tempo is marked 'Allegretto'. The music is characterized by rapid sixteenth-note passages, often beamed in groups of four or eight. Measure 39 starts with a treble clef, a key signature of one sharp, and a common time signature. Measures 40, 41, 42, 43, 44, and 45 continue the fast-paced melody. Measure 45 ends with a double bar line. There are first and second endings marked '1.' and '2.' above the notes in measure 44.

Allegro moderato

40

Moderato

41

42 *Allegro moderato*

rit.

43 *Allegro moderato*

Allegretto

44

2 x rit.

İncelenen on dersin alıştırmalarıyla 9-12 yaş grubundaki çocukların re^1 – re^3 ses dizisine hakim olmaları beklenir. Seslerin bilinçli üflenmesi, nota değerlerinin doğru okunması, kısa alıştırmaların hatasız çalınması flüt eğitiminin temellerini oluşturur. Öğrenciler alıştırmaların değişik yerlerinde zorlanabilirler. Verilen örneklerle beraber, öğrenciyi zorlayan ses dizilerini içeren ayrı egzersizler öğretmen tarafından yazılabilir. Sorunları pürüzsüz hale getiren egzersizlerin amacı, öğrencilerinin flüt eğitimine zevkle, sıkılmadan devam etmelerini sağlamaktır. Bu zorlu yolda öğretmenin görevi, hekimlerin uyguladığı gibi, hastalıkları doğru teşhis edip, en uygun tedaviyi uyguladıktan sonra istenilen sonuca ulaşabilmektir.

5. GAM DAĞARCIĞINI GENİŞLETEN ÇALIŞMALAR

Gam çalışması olmazsa öğrencinin teknik becerisi gelişmez, müzikal düşünceyi ifade etmekte zorlanır, ayrıca gerekli olan parmak esnekliği kazanılmaz. İncelememin bu bölümünde özellikle iki flüt eğitimcisinin çalışmalarından yararlandım : Prof. Zoltan Yeney ve Henrik Pröhle.⁸

Gam dağarcığını genişleten aşağıdaki alıştırmalar aşama aşama teknik beceri kazandırır, hızlı bir ilerleme sağlar ve flüt eğitimine yeni başlayan çocuklarla da uygulanabilir. Buradaki alıştırmalar Marcel Moyse ve Taffanel Gaubert'in alıştırmalarının hazırlık aşaması olarak öngörülmektedir. Önerilen çalışmalarda entonasyon ve sesin kalitesi önemlidir. Bu alıştırmaları öğrenci ilk başta notaya bakarak, daha sonra ezber olarak çalmalıdır.

Flüt eğitiminin ilk aşamalarında gam çalışılmalı mı, çalışılmamalı mı? Gam çalışması ayrı olarak mı yapılmalı, gamlar etütlerin tamamlayıcısı olarak mı ele alınmalı? Bu soruların yanıtı öğrenciye göre değişir. Zorlukları kolaylıkla aşabilen öğrenciler gamları zevkle tekrar edebilirler. Ağır ilerleyen çocuklarda ise gamların etüt çalışmasının tamamlayıcısı olabileceği düşünülebilir.

Aşağıdaki altmış bir alıştırmada, her dizeğin başında, ele alınan sesler gösteriliyor. Sonrasında ise ses dizisi tekrarları ve dört vuruşluk uzun sesler alıştırmayı tamamlıyor. Alıştırmalar iki bemol ve iki diyezli tonlara kadar olan gamları içermektedir. Bütün bu alıştırmalar etütlerle birlikte çalışılmalıdır. Çalışma planında önce gam alıştırmaları, sonra gamlar

⁸ V. BANTAI – G.KOVACS, Tonleiterschule für Flöte, Editio Musica Budapest, 1978. Kitap, yukarıda adı geçen iki eğitimcinin çalışmalarından yola çıkılarak hazırlanmıştır.

ve en sonda etütler çalışılabilir. Notaları tek tek çalarken sesin dengesini olabildiğince eşitlemek gerekir.

Örneğin fa - sol diyez geçişi zordur. İki sesi tekrar etmek için sağ elin ikinci parmağı ve sol elin ise beşinci parmağı çalıştırılmalıdır. Daha sonra ses gücü eşitlenmelidir. Öğrenci, parmak esnekliği için tempoyu doğru seçmelidir. Ayrıca her ses düşünülerek üflenmeli ve nefes ancak ölçü başlarında alınmalıdır. İlk ses çalınırken ikincisi düşünülmemelidir ve hazırlanmalıdır. Öğrenci bunu başardıktan sonra iki sesin bağlanmasına dikkat etmeli ve arada fısıltı ya da kaydırma olmamalıdır. Tempo gittikçe hızlanmalı ve öğrencinin çalabildiği en hızlı tempoya kadar ulaşılmalıdır. Bütün bu ayrıntılara dikkat edilerek, en sonunda seslerin eşitliği ve parmak dengesi sağlanmalıdır.

Dikkat edilmesi gereken bir başka önemli konu da artikülasyondur. Flüt eğitimine başlarken gam çalışmalarının ilk alıştırmaları önerilebilir. Her sese baykuşun çıkardığı “hu” sesiyle yaklaşılmalıdır. Dil kullanmadan başlanmalı, daha sonra bağlı (*legato*) çalınmalı ve parmak kontrolüne dikkat edilmelidir. Bu üfleme tarzı, diyafram nefesinin bir yolu olarak düşünülebilir. Çalarken önce nefes dengesine dikkat edilmeli, sonra “hu” sesi önemslenmelidir. Üç değişik çalışma yöntemi önerilebilir: *legato*, *tenuto* ve *staccato*.

“Hu” sesiyle çalışmanın kazanımları şöyle sıralanabilir:

- Öğrencinin hızlı ve bir anda doğru nefes almasını sağlar.
- Gırtlakını sıkmasını önler, nefes yolunu rahatlatır ve nefesi engelsiz olarak dudaklara kadar uzatır.
- Dudak pozisyonu değişmemelidir. Dil, başta çalışmadığı için dudak kasları zorlanmaz ve pozisyon oturur. Kalın seslere rahat ulaşılır, dil

yalnızca dengeleyici olarak kullanılır.

- Vibratoyu geliştirir. Ses dalgaları hızlandıkça sesin genişliği küçülür ve böylece diyafram vibratosu hazırlanmış olur.

“Hu” sesiyle çalışırken dikkat edilmesi gereken noktalar şunlardır:

- Belirgin, kuvvetli notalar forte nüansında çalınmalıdır.
- Nefes, pozisyon değiştirmeden alınmalıdır. Aynı anda hem ağızdan, hem burundan nefes almak ve ölçü sonuna kadar *legato* düşünmek gerekir.

Bu yöntemle çaldıkça akciğerler genişler ve kondisyon artar. Notaların güçlü ve çok nefes kullanarak çalınması önemlidir. Güzel bir ton elde edince *legato*'ya geçilebilir. Bütün alıştırmalarda yeterince nefes alınmalı ve notaların aynı güçlükte, eşit çalınmasına dikkat edilmelidir. Bu alıştırmalarda şöyle bir nefes çalışması da yapılabilir : Ölçü içindeki ilk üç dörtlük notadan sonra burundan, sonuncu dörtlükten sonra (yeni ölçüye geçerken) ağızdan nefes alarak seslendirme. Dört tane dörtlük notadan oluşan gruplarda, sonuncu dörtlük az nefesle çalınmamalıdır. Bütün alıştırmalarda az tekrar, bununla birlikte yüksek bir yoğunlaşma ve dikkat gereklidir. Tekrarlarda öğrenci sıkılmamalıdır, güzel ses çıkartmak için zevk alarak çalışmalıdır. Öğrenci kendi çalışından memnun kalmazsa, öğretmen sabırla dikkatini çekmeli ve eğitime devam etmelidir.

Altmış bir alıştırma:⁹

The image displays 13 musical exercises, numbered 1 through 13, arranged in four systems. Each exercise is written on a single staff with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The exercises consist of various melodic patterns, including eighth and sixteenth notes, often with slurs and repeat signs. Exercises 1-7 are in the first system, 8-10 in the second, 11-12 in the third, and 13 in the fourth.

⁹ V. BANTAI – G. KOVACS, Tonleiterschule für Flöte, Editio Musica Budapest, 1978, 5, 6, 7, 8, 9.

4

5

6

7

8

9

10

11

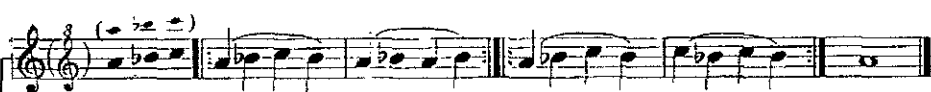
12

13

14

15

16

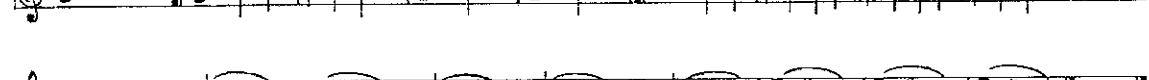
17

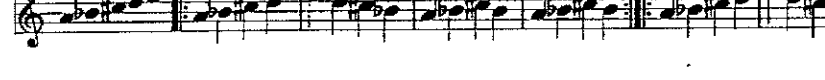
18

29

30

31

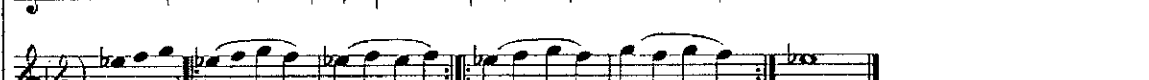
32

33

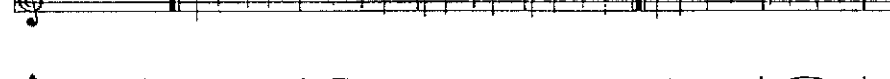
34

35

36

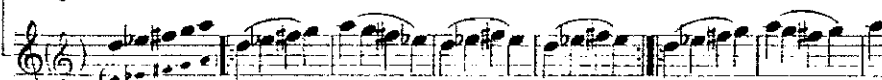
37

38

39

40

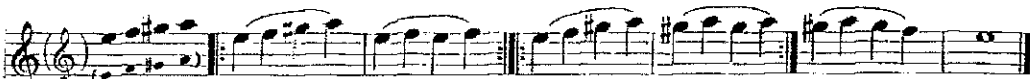
41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

Değişik tonlar için çalışılması gereken alıştırımlar:

- Do majör : 1, 2, 3, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 45, 46, 47, 48
- Sol majör : 1, 2, 3, 8, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 45, 46, 47, 48
- Re majör : 4, 5, 6, 7, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 49, 50, 51
- Fa majör : 8, 9, 10, 11, 12, 13, 27, 28, 29, 30, 47, 52
- Si b majör : 27, 28, 29, 30, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 52, 58, 59
- la minör : 2, 8, 9, 12, 45, 47, 48, 54, 55, 56, 57
- mi minör : 1, 17, 18, 19, 41, 42, 43, 44, 60, 61
- si minör : 5, 6, 15, 16, 17, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 49, 50
- re minör : 9, 11, 12, 13, 31, 32, 50, 53
- sol minör : 27, 29, 30, 35, 38, 39, 40, 52, 58, 59

Bu alıştırmalardan seçilenler çalışıldıktan sonra gamlara geçilebilir.

Gamları çalarken dikkat edilmesi gereken noktalar şunlardır:

- “Hu” sesiyle üfleme
- Tek dille çalma
- *Legato* olarak çalma

Alıştırmalarda her dört seste bir nefes alınmasına, temponun metronomla beraber oturtulmasına, yanlışsız ve duraklamadan sonuna kadar gelinmesine dikkat edilmelidir. Bu çalışmalarda ses genişliği re¹'den mi³'e kadardır.

Gamlar

Do Majör

Sol majör

Mi minör

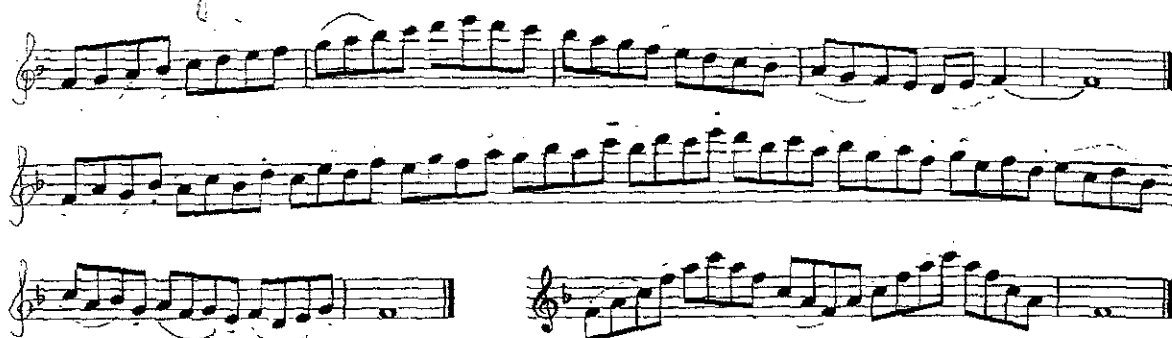
Re majör

Si minör

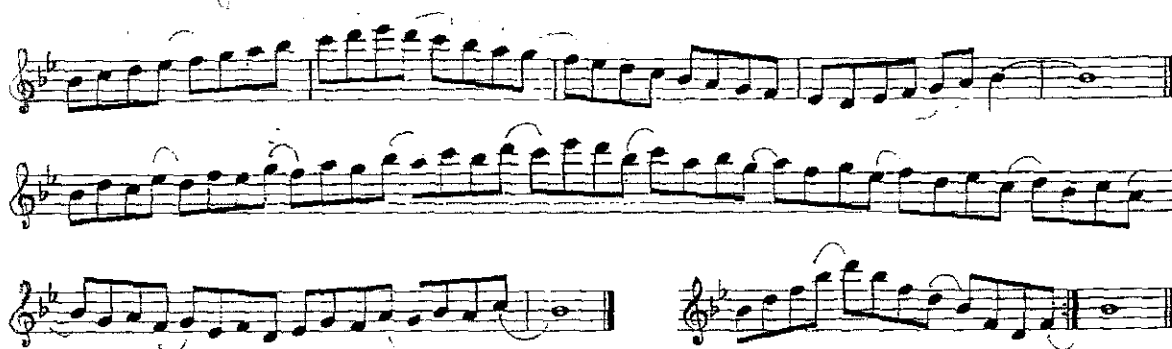
Fa major

Re minor

Si b major

Sol minor

6. SONUÇ

Flüt öğretmeninin, eğitime başlarken duyma yetisi yeterli, çalgıya yatkın ve doğru yaş grubundan öğrencilerle çalışması verimli olur. Öğrencilerin müziği ve flütü sevmesi, bir an önce çalabilmek için can atmaları da önemli bir kazançtır. Birlikte yürüyecekleri yolda öğrencinin istekli, öğretmeninse sabırlı, sevecen ve güleryüzlü olması çok önemlidir. Öğrencinin fiziksel gelişimini takip eden, alıştırmaları her derste yormadan tekrar ettiren, yeni konular, zorluklarını hissettirmeden aktaran öğretmenin becerisi, sonraki dönemlerde güçlükleri başarıyla aşabileceklerinin göstergesidir. Özellikle profesyonel eğitim sürecinde duyuş ve çalgısal gelişimleri önemsenmeyen çocuklarda, sonradan hayal kırıklığı yaşanmakta, hatta çalgı değiştirme yolları aranmaktadır.

Doğru özelliklere sahip olan öğrenciler, önerdiğim alıştırmalar yoluyla, nefes bolluğu gerektiren bir çalgı olan flütü çalma becerisini kısa sürede elde edebilirler. 9-12 yaş grubundaki çocuklar birinci eğitim-öğretim yılının sonunda iki diyez, iki bemol, hatta bazen dört diyez, dört bemol gamları, kolay piyano eşlikli parçaları ve ses dizilerini çalıştıran etütleri hatasız çalabilirler.

İzlediğim çalıştırma yönteminin tamamlayıcısı olarak, bu tez metnine gam çalışmalarını da ekledim. Bu çalışmaların, tekniğin geliştirilmesi açısından çok yararlı olacağı kanısındayım. Bu yaş grubundaki çocuklara, eğitim sürecinde kişiye yönelik, özel alıştırmalar da yazılabilir.

Her öğrenci, öğretmen için ayrı bir deneyimdir. Öğretmen, öğretirken çocukların müziğe ve flüte olan ilgilerinin artmasını sağlamalıdır. Zor da olsa, uzun süreli konsantrasyon elde etmelidir.

Bu çalışmadaki örnekler ve alıştırmalar öneri niteliğindedir. Önerilen alıştırmaların sıraları kimi zaman değiştirilebilir veya yeni alıştırmalar eklenebilir.

Bu metindeki önerilerin tek amacı flütü doğru, güzel ve severek çalmayı öğretmeye yardımcı olmaktır. Sıkılmadan, severek ve isteyerek yapılan öğretmen-öğrenci işbirliği sonucunda iyi bir solistik kariyerin temeli atılabilir. Neden olmasın?

7. KAYNAKLAR

BANTAI, V. - KOVACS, G. (1978), **Tonleiterschule für Flöte** (Flüt için Gam Çalışmaları), Editio Musica Budapest.

BEHRMAN, R.E.- KLIEGMAN, R. M. (2003), **Nelson Essentials of Pediatrics**, Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul.

DİKOF, Boris (1962), **Metodica za Obuçeniето po duhovi instrumenti** (Üfleme Çalgılar Öğrenim Metotları), Sofya.

KİNDALOF, Yordan (1972), **Škola za fleyta** (Flüt Metodu), Dirjavno Izdatelstvo "Nauka i Izkustvo", Sofya.

KURTEVA, Milena (1981), **Metodica na Obuçeniето po piano** (Piyano Öğrenim Metotları), Sofya.

VASİLEF, Zahari (2001), **Praktičeski kurs po fleyta** (Flüt Egzersileri), Musica Publishing House, Sofya.

YAVUZER, Haluk (2004), **Okul Çağı Çocuğu**, Remzi Kitabevi, İstanbul.

ZLATANOVA, Romyana (1976), **Instrumentoznanie** (Çalgı Bilgisi), Izdatelstvo Muzica, Sofya.

8. ÖZGEÇMİŞ

Ayla ULUDERE 1970 yılında Bulgaristan’da doğdu. Sekiz yaşında piyano, 11 yaşında flüt eğitimine başladı. Konservatuvarın lise bölümünü 1989 yılında tamamladı. Yaşamakta olduğu kentin senfoni orkestrasında bir yıl yer aldı. 1990 yılında, aynı orkestrayla Genç Yetenekler serisinde, şef Ambrozio de Palma yönetiminde, VIVALDI’nin Op.10, no:1 “La tempesta di Mare” başlıklı Fa majör konçertosunu seslendirdi. 1990 yılında Türkiye’ye göç eden Ayla ULUDERE, başarılı bir seviye sınavı ile Mimar Sinan Üniversitesi Devlet Konservatuvarı’na girdi. Lisans devresi çalışmalarını Devlet Sanatçısı Prof. Mükerrerem BERK’le tamamladı. 1992 yılında, “MOZART yılı” için açılan yarışmada, Cemal Reşit Rey Konser Salonu’nda MOZART’ın Re majör Flüt Konçerto’sunu seslendirmeye hak kazandı. Aynı yıl MSÜ Devlet Konservatuvarı’nın öğrenci orkestrası eşliğinde, flütçü Özlem NOYAN’la birlikte Domenico CIMAROZA’nın Sol majör, İki Flüt için Konçerto’sunu seslendirdi. 1993 yılında, Fransa’daki Villecrose Müzik Yaz Okulu’nda Christian Larde’nin kursuna katıldı. 1994 yılında, lisans eğitimini 3 yıllık sürede, üniversite ikincisi olarak bitirdi. Aynı yıl yüksek lisans eğitimine başladı ve MSÜ Devlet Konservatuvarı’nda ücretli öğretim görevlisi oldu. 1998 yılında yüksek lisans eğitimini tamamladı.

Ayla ULUDERE Bulgaristan’ın Stara Zagora şehrinde, 14 yaşında verdiği ilk resitalinde, BLAVE’nin 6 Flüt Piyano Sonatı’nı seslendirdi. Türkiye’de Atatürk Kültür Merkezi, Cemal Reşit Rey Konser Salonu, Avusturya, İtalyan, Borusan, Caddebostan Kültür Merkezleri’nde, Kültür Koleji’nde ve daha birçok konser salonunda konserler verdi. Ayrıca 1996

yılında Akbank Oda Orkestrası'nda görev aldı. Aynı yıl, Akbank Oda Orkestrası'yla SALİERİ'nin Flüt ve Yaylı Çalgılar için Konçertino'sunu seslendirdi. 2001 yılında Sofya'da düzenlenen, uluslararası "Dünya ve Müzik" yarışmasında, sanat yönetmeni Prof. Jeni Zaharieva'nın adını taşıyan, virtüözüte jüri özel ödülünü aldı. "Trio Pan" adlı iki flüt ve piyano üçlüsünün üyesi olarak Avusturya Kültür Ofisi'nde ve İtalyan Kültür Merkezi'nde konserler verdi. 2004 yılında Bülent EVCİL'le birlikte Prof. Mükerrrem BERK'in anısına iki konser düzenledi ve bu konserlerde POULENC'in Flüt-Piyano Sonatı'nı seslendirdi.

Ayla ULUDERE şu anda Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nın Üfleme ve Vurma Çalgılar Anasanat Dalında, danışmanı Doç. Dr. Özkan MANAV'la sanatta yeterlik çalışmalarını sürdürmekte ve araştırma görevlisi olarak flüt öğrencileri yetiştirmektedir.